



רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

3 בפברואר 2010

484

י"ג בשבט התש"ע

עמוד

הצעת חוק בתי המשפט (תיקון מס' 59) (סמכות בעניינים כלכליים), התש"ע-2010 358

הצעת חוק בתי המשפט (תיקון מס 59) (סמכות בעניינים כלכליים), התש"ע-2010

תיקון סעיף 40

1. בחוק בתי המשפט, התשמ"ד-1984¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 40 –

(1) בפסקה (א1), במקום "ותובענה מינהלית, לפי חוק" יבוא "תובענה מינהלית, עניין מינהלי ועניין אחר, לפי סעיף 5 לחוק";

(2) בסופו יבוא:

"(5) עניינים כלכליים; לעניין זה, "עניין כלכלי" – כל אחד מהעניינים המפורטים להלן, למעט תביעה אזרחית בענייני משפחה כהגדרתם בסעיף 1 לחוק בית המשפט לענייני משפחה, התשנ"ה-1995²:"

ד ב ר י ה ס ב ר

שהליכים אלה יגיעו לבית משפט המחוזי בתל-אביב-יפו על פי כללי הסמכות המקומית.

הרציונל שבבסיס ההסדרים המוצעים בהצעת חוק זו הוא יצירת תשתית קבועה ומהודקת של מערכת שיפוט יעילה ומקצועית שבה יידונו מרבית העניינים הנעוצים בדיון הכלכלי. ההסדרים המוצעים יאפשרו התמקצעות של השופטים שידונו בעניינים הכלכליים ויביאו לאחידות ולעקביות הפסיקה בעניינים אלה ולהקטנת אי-הוודאות ולהגברת היציבות בתחום הכלכלי.

יצוין כי לצורך הקמתה של המחלקה הכלכלית עתיד בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו לקבל תגבור של שלושה שופטים חדשים. על רקע זה, יהיה ניתן לעשות שימוש בהסדר המוצע בהצעת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט-2009 (הצ"ח הממשלה 436, עמ' 348), ככל שיאושר בידי הכנסת, ושלפיו יהא רשאי מנהל בתי המשפט, על פי הסמכת נשיא בית המשפט העליון ובאישור שר המשפטים, להעביר הליכים מבית משפט אחד לבית משפט אחר של אותה דרגה, בנסיבות המתאימות. כך, תיקים כלכליים אשר יוגשו, על פי כללי הסמכות המקומית, לבתי משפט מחוזיים ברחבי הארץ יהיה ניתן להעבירם מכוח הסמכות האמורה למחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי שבתל-אביב-יפו.

סעיף 1 לפסקה (1)

סעיף 40 לחוק קובע את סמכותו העניינית של בית המשפט המחוזי. פסקה (א1) של הסעיף האמור קובעת את סמכותו של בית המשפט המחוזי לדון בעניינים מינהליים, לפי חוק בתי המשפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000 (להלן – חוק בתי משפט לעניינים מינהליים). מוצע להבהיר כי הסמכות האמורה כוללת גם "עניין מינהלי ועניין אחר" שנקבע בחוק מסוים כי בית המשפט לעניינים מינהליים ידון בו, כאמור בסעיף 4(5) לחוק בתי משפט לעניינים מינהליים.

לפסקה (2)

מוצע לקבוע כי עניינים כלכליים יהיו בתחום סמכותם העניינית של בתי המשפט המחוזיים, וזאת בשל המומחיות הנדרשת בתחום זה.

בללי במטרה לייעל ולשכלל את האכיפה הפלילית, המינהלית והאזרחית בעניינים כלכליים, מוצע לקבוע בחוק בתי המשפט (נוסח משולב), התשמ"ד-1984 (להלן – החוק או חוק בתי המשפט) ובדינים הכלכליים המפורטים להלן, הסדרים חדשים לעניין סמכות השיפוט בעניינים אלה. ההסדרים המוצעים נקבעו ברוח המלצות הוועדה לבחינת קוד ממשל תאגידי בישראל, שמינה יושב ראש רשות ניירות ערך לשעבר, מר משה טרי, בראשותו של פרופ' זוהר גושן (יושב ראש רשות ניירות ערך כיום). ואשר הגישה את מסקנותיה בחודש דצמבר 2006.

עיקרם של העניינים הכלכליים נעוץ בדינים כלכליים אלה: חוק החברות, התשנ"ט-1999 (להלן – חוק החברות), חוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 (להלן – חוק ניירות ערך), חוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994 (להלן – חוק השקעות משותפות) וחוק הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995 (להלן – חוק הייעוץ) והתקנות לפיהם.

ראשית, מוצע לקבוע כי עניינים כלכליים יהיו בסמכותם העניינית של בתי המשפט המחוזיים. כמו כן מוצע להקים מחלקה כלכלית בבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו (להלן – המחלקה הכלכלית) אשר תדון בכל עניין כלכלי המובא לפני בית משפט זה.

נוכח מיקומו של בית המשפט המחוזי האמור בעיר תל-אביב-יפו, המהווה את מרכז העסקים של מדינת ישראל ומקום מושבה של הבורסה ושל מרבית השקנים במשק הישראלי, מרכז בית משפט זה, בידיו, את מרבית התיקים הכלכליים.

על פי המוצע תהא המחלקה הכלכלית בעלת הרכב קבוע של שופטים מקצועיים, והיא תרכז את כל ההליכים הפליליים והאזרחיים הנעוצים בדיון הכלכלי, ביחס לחברות פרטיות וציבוריות כאחד. כן יידונו לפני המחלקה האמורה עתירות מינהליות בקשר עם החלטות רשות ניירות ערך (להלן – הרשות או רשות ניירות ערך) והחלטות רשם החברות, עתירות או ערעורים, לפי העניין, על החלטות הבורסה לניירות ערך בתל אביב (להלן – הבורסה) והחלטות ועדת משמעת לפי חוק הייעוץ, וכן תביעות אישיות, ייצוגיות ונגזרות בתחומים האמורים, והכל שעדי

¹ ס"ח התשמ"ד, עמ' 198; התשס"ט, עמ' 115.
² ס"ח התשנ"ה, עמ' 393; התשס"ט, עמ' 115.

(א) עניין אורחי לפי כל אחד מהחוקים המפורטים להלן:

- (1) חוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968³ (להלן – חוק ניירות ערך), למעט בקשות לפי סעיפים 56א(ב), 56א(ב), 56ב(ב)(1), (ז) ו-(ח), 56ב(ב) ו-156ג לחוק האמור;
- (2) חוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994⁴;
- (3) חוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995⁵ (להלן – חוק הייעוץ);
- (4) חוק החברות, התשנ"ט-1999⁶ (להלן – חוק החברות). למעט עניין אורחי לפי סעיפים 6 ו-7 לחוק האמור, שיידון בבית המשפט שלו הסמכות לדון בתובענה, ולמעט עניין אורחי לפי סעיף 359 לחוק האמור;

ד ב ר י ה ס ב ר

על כנו, כך שבקשות כאמור ימישו להיות מוגשות לבית המשפט השלום, שכן החלטות בעניינים אלה אינן נושאות בדרך כלל צביון כלכלי.

בפסקת משנה (א)(2) להגדרה המוצעת, מוצע לקבוע כי כל העניינים האזרחיים וההליכים המוגשים לבית משפט, לפי חוק השקעות משותפות, יהיו "עניין כלכלי" הנדון בבית המשפט המחוזי. כפי שצוין בקשר להליכים אזרחיים לפי חוק ניירות ערך, הרי שגם בהקשר זה מרבית ההליכים האזרחיים לפי חוק השקעות משותפות, מתנהלים כבר היום לפני בית המשפט המחוזי, זאת בין השאר לנוכח סכום התביעה, במיוחד כאשר המדובר בתובענות ייצוגיות. (לעניין שינוי הסמכות המקומית בהקשר זה, ראו דברי ההסבר לתקין העקיף לחוק השקעות משותפות, בסעיף 8 המוצע).

בפסקת משנה (א)(3) להגדרה המוצעת, מוצע לכלול בגדר "עניין כלכלי" את כל העניינים האזרחיים לפי חוק הייעוץ. בשונה מהליכים אזרחיים לפי חוק החברות, חוק ניירות ערך וחוק השקעות משותפות, הנדונים ברובם, כבר היום, לפני בית המשפט המחוזי, הרי שהליכים אזרחיים לפי חוק הייעוץ, שהוא חוק צרכני בטיבו, המבוסס על התקשרות הסכמית לשירות בין בעל רישיון ללקוח, יכול שיוגשו בדרך של תביעה אישית, וזו תנותב לבית משפט השלום או לבית המשפט המחוזי, בהתאם לסכום התביעה. לפיכך, מהווה התיקון המוצע שינוי לעומת המצב הקיים.

בכל הנוגע להליכי ערעור על החלטות ועדת משמעת לפי חוק הייעוץ, אין המדובר בשינוי מהותי מבחינת הסמכות העניינית בתחום זה. ערעורים כאמור נדונים כבר היום בבית המשפט המחוזי (סעיף 36(א) לחוק הייעוץ).

בפסקת משנה (א)(4), ובפסקת משנה (ב) להגדרה המוצעת, מוצע לכלול בגדר "עניין כלכלי" את כל העניינים האזרחיים לפי חוק החברות. מעניינים אלה מוצע למעט תביעות בעילה להרמת מסך שימישו להידון לפני ההרכב שבו נדונה התביעה אשר לשם אכיפתה נדרשת הרמת

לשם כך, מוצע להגדיר מהו "עניין כלכלי" שיידון לפני בית המשפט המחוזי, כמפורט בפסקאות משנה (א) עד (ח) להגדרה המוצעת. לעניין זה מוצע להבהיר כי עניינים כלכליים בתחום האזרחי לא יכללו ענייני משפחה, הנדונים כיום לפני בית המשפט לענייני משפחה, שהוא בית משפט ייחודי, הודן בסכסוכים בין בני משפחה.

בפסקאות משנה (א) עד (ו) להגדרה המוצעת, מוצע לקבוע כי כל עניין אזרחי המפורט בפסקאות אלה ייחשב לעניין כלכלי. ויובהר כי "עניין אזרחי" משמעו כל הליך שאינו פלילי ואינו הליך הנדון לפני בית המשפט לעניינים מינהליים או בג"ץ.

בפסקת משנה (א)(1) להגדרה המוצעת, מוצע לכלול בגדר "עניין כלכלי" את כל העניינים האזרחיים וההליכים המוגשים לבית המשפט לפי חוק ניירות ערך, למעט בקשות להוצאת צווים והחלטות לפי סעיפים 56א, 56ב, 56ג ו-156ג לחוק האמור, שיידונו בסמכותו של בית המשפט הקבוע בסעיפים אלה.

בכל הנוגע לעניינים אזרחיים, כיום סמכותו העניינית של בית משפט נקבעת בהתאם לסעיפים 140(ו) ו-51(א)(2) לחוק בתי המשפט. לפי סכום התביעה. בפועל, מרבית האכיפה האזרחית מתבצעת בדרך של הגשת תובענות ייצוגיות ונגזרות, וממילא סכומן של אלה מגיע, ברובם המכריע של המקרים, לגדר סמכותו העניינית של בית המשפט המחוזי.

לבית משפט השלום מוקנית כיום סמכות בכמה עניינים לפי חוק ניירות ערך – הוראות סעיפים 56א(ב) ו-56ב(ב) והוראות סעיפים 56 ו-156ג לחוק האמור, העוסקות, בהתאמה, בפנייה לבית משפט שלום בבקשה של הרשות או היועץ המשפטי לממשלה להאריך את תקופת ההחזקה במסמך שנתפס במסגרת חקירה של הרשות ובבקשה לצו חיפוש ותפיסה, והוראות סעיף 156ג לחוק האמור, העוסקות בהבאת עצור לפני שופט טרם הבאתו למשרדי הרשות. מוצע להותיר מצב משפטי זה

³ ס"ח התשכ"ח, עמ' 254; התש"ס, עמ' 252.

⁴ ס"ח התשנ"ד, עמ' 308; התשס"ט, עמ' 286.

⁵ ס"ח התשנ"ה, עמ' 416; התשס"ט, עמ' 286.

⁶ ס"ח התשנ"ט, עמ' 189; התשס"ט, עמ' 177.

(5) סעיף 63 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש]⁷, בעילה של הפרת חובה לפי אחד החוקים כמפורט בפסקאות משנה (1) עד (4);

(ב) תביעה נגזרת כהגדרתה בחוק החברות;

(ג) עניין אזרחי בקשר לזכויות או לחובות של בעלי מניות בחברה, המוסדרים בתקנון החברה או בחוזה אחר;

(ד) בקשה לאישור תובענה ייצוגית ותובענה ייצוגית, לפי פרט 5 בתוספת השניה לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006⁸ (להלן – חוק תובענות ייצוגיות), ובלבד שאינן כאמור בסעיף 5(ב)(2) לחוק האמור;

(ה) עניין אזרחי הכרוך בעניין כלכלי כאמור בפסקאות משנה (א) עד (ד), אף אם סכום התביעה או שווי נושא התביעה של העניין האזרחי אינו עולה על הסכום כאמור בסעיף 5(א)(2), ובלבד שהעניין האזרחי והעניין הכלכלי נובעים מאותן נסיבות ושחלקו של העניין הכלכלי הוא משמעותי;

ד ב ר י ה ס ב ר

בפסקת משנה (ד) להגדרה המוצעת, מוצע לקבוע כי בקשות לאישור תובענות ייצוגיות ותובענות ייצוגיות בעילה הנובעת מזיקה לנייר ערך או ליחידה, לפי פרט 5 בתוספת השלישית לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 (להלן – חוק תובענות ייצוגיות), ייחשבו לעניין כלכלי, ויידונו לפני בית המשפט המחוזי. ואולם בקשה ותובענה כאמור בקשר להחלטות של רשות ניירות ערך יידונו, ככלל, לפני בית המשפט לעניינים מינהליים, בהתאם לסעיף 5(ב)(2) לחוק תובענות ייצוגיות, ואם הוגשו בתל-אביב-יפו – לפני המחלקה הכלכלית.

בפסקת משנה (ה) להגדרה המוצעת, מוצע לקבוע, כדי להימנע, ככל שניתן, מפיצול דייונים בערכאות שונות, כי במקרים שבהם עילות התביעה נובעות מאותן נסיבות, יהיה מוסמך בית המשפט המחוזי לדון בכל עניין אזרחי הכרוך בעניין כלכלי כהגדרתו בפסקאות משנה (א) עד (ד) להגדרה המוצעת, ובלבד שהעילה לפי הדין הכלכלי היא משמעותית ביחס לנסיבות שעליהן מושתתת התביעה. יובהר לעניין זה, כי אין הכוונה שהעילה מן הדין הכלכלי תהיה העיקר ושאר העילות תפלות לה. ייתכנו מקרים שבהם גם העילות הכרוכות יהיו משמעותיות ביחס לנסיבות המקרה, ואולם די בכך שהעילה מן הדין הכלכלי היא משמעותית כשלעצמה, כדי להקנות את סמכות השיפוט לגבי כלל העילות האזרחיות הכרוכות, לבית המשפט המחוזי.

לעניין זה יובהר כי בהתאם לפסקת המשנה האמורה, יהיה ניתן לכרוך רק עילות שסמכות השיפוט לגביהן נתונה לבית משפט השלום בשל סכום התביעה. אין בהוראה המוצעת כדי לאפשר לכרוך בעילה לפי הדין הכלכלי עילות הנתונות לסמכותה הייחודית של ערכאה אחרת עקב נושא התביעה, כגון עילות המתבררות בבית הדין לעבודה או בבית הדין להגבלים עסקיים.

המסך. זאת, נוכח העובדה שהרמת המסך היא עניין משני לתביעות האזרחיות שבהן היא נדונה. עוד מוצע למעט בהקשר זה ערעור על החלטת רשם בעניין עיצום כספי, שתמשיך להידון בבית משפט השלום. זאת, נוכח סכומי העיצום הנמוכים יחסית ואופיין של ההפרות הנדרונות.

יצוין כי, ככלל, הסמכות העניינית בכל הנוגע להליכים לפי חוק החברות, תיוותר על כנה, שכן "בית המשפט" מוגדר כיום בחוק החברות כבית המשפט המחוזי. השינוי המוצע בקשר לסמכות העניינית בכל הנוגע לחוק החברות, נוגע בעיקרו לאישור תביעה נגזרת. סעיף 198(ג) לחוק החברות קובע כי בקשה לאישור תביעה נגזרת תוגש לבית המשפט שבו מוגשת התביעה העיקרית. נוכח המומחיות הנדרשת בשאלת עצם אישורה של התביעה כנגזרת, מוצע לקבוע כי גם עניין זה יידון לפני בית המשפט המחוזי. כפועל יוצא, מוצע לקבוע כי התביעה הנגזרת עצמה (להבדיל מהבקשה לאישור תביעה נגזרת), שרכיביה נבחנים במסגרת הבקשה לאישור, תידון אף היא לפני בית המשפט המחוזי, הגם שאינה נובעת בהכרח מעילה לפי חוק החברות.

בפסקת משנה (א)(5) להגדרה המוצעת, מוצע לקבוע כי תביעות אזרחיות בעילה של הפרת חובה חקוקה לפי סעיף 63 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש], יידונו בבית המשפט המחוזי, אם החובה שנטען להפרתה קבועה בחוק החברות, בחוק ניירות ערך, בחוק השקעות משותפות בנאמנות או בחוק הייעוץ, וזאת לנוכח המומחיות הנדרשת לשם בחינת ההפרה.

בפסקת משנה (ג) להגדרה המוצעת, מוצע לקבוע כי תביעות אזרחיות בין בעלי מניות בחברה הנובעות מתקנון החברה או מחוזה חיצוני לו המסדיר את הזכויות והחובות של בעלי מניות, כולם או חלקם, ייחשבו ל"עניין כלכלי", שכן התחום האמור דומה במהותו לאותם תחומים כלכליים המתוארים לעיל.

⁷ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 10, עמ' 266.

⁸ ס"ח התשס"ו, עמ' 264.

- (ו) תביעה שכנגד לעניין כלכלי כאמור בפסקאות משנה (א) עד (ה),
ובלבד שנושאים אחד או שהם נובעים מאותן נסיבות;
(ז) אישום הכולל עבירת ניירות ערך כהגדרתה בחוק ניירות ערך או
עבירה לפי חוק הייעוץ;
(ח) כל עניין אחר שקבע שר המשפטים, בהסכמת שר האוצר ונשיא בית
המשפט העליון:

הוספת סעיף 40א

2. אחרי סעיף 40 לחוק העיקרי יבוא:

- "מחלקה כלכלית 40א. (א) נשיא בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו, בהתייעצות
בבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו
הכלכלית בבית המשפט (בסעיף זה – המחלקה הכלכלית).
(ב) תקופת הכהונה של השופטים במחלקה הכלכלית תהא
ארבע שנים וניתן להאריכה לתקופות כהונה נוספות של
ארבע שנים כל אחת, ואולם ניתן לקבוע תקופת כהונה קצרה
יותר בהתאם לצורכי בית המשפט.
(ג) על אף הוראות סעיפים 38 ו-51, וההוראות לפי חוק בתי
משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000⁹ (בסעיף זה – חוק
בתי משפט לעניינים מינהליים), העניינים המפורטים להלן
יידונו לפני שופטי המחלקה הכלכלית:

ד ב ר י ה ס ב ר

בפסקת משנה (ו) להגדרה המוצעת, מוצע לקבוע,
כדי להימנע מפיצול מיותר של דיונים, כי בית משפט הדין
בעניין כלכלי ידון גם בתביעות שכנגד, ובלבד שהן נובעות
מאותן נסיבות אשר עומדות ביסוד התביעה הראשית.

בפסקת משנה (ז) להגדרה המוצעת, מוצע לקבוע כי
הליכים פליליים בעקבות הגשת כתב אישום הכולל בין
השאר גם עבירת ניירות ערך כהגדרתה בחוק ניירות ערך
או עבירה על חוק הייעוץ, יחשבו ל"עניין כלכלי" ויידונו
בבית המשפט המחוזי, בשל המומחיות המיוחדת הנדרשת
בעניינים אלה. עבירת ניירות ערך, לפי ההגדרה בחוק
ניירות ערך, כוללת עבירות לפי חוק ניירות ערך, עבירות
לפי חוק השקעות משותפות ועבירות נוספות בעלות אופי
כלכלי המפורטות בהגדרה האמורה. הסמכות העניינית
לדון בהליכים פליליים קבועה כיום בחוק בתי המשפט,
בהתאם לעונש הקבוע בצד העבירה שלגביה הוגש כתב
האישום (ר' סעיפים 41 ו-51 לחוק האמור). על פי המוצע,
תהיה הסמכות העניינית לדון באישומים הכוללים עבירות
ניירות ערך, לבית המשפט המחוזי, גם אם על פי סעיפים 41
ו-51 נתונה הסמכות העניינית לבית משפט השלום, וזאת
בשל המומחיות הנדרשת ומורכבות העניין.

סעיף 2 בסעיף 2 להצעת החוק מוצע להוסיף לחוק בתי
המשפט את סעיף 40א שעניינו הקמת המחלקה
הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו.

לסעיף 40א(א) ו-(ב)

מוצע לקבוע כי שופטי המחלקה הכלכלית ייקבעו
בידי נשיא בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו, לאחר
התייעצות עם נשיא בית המשפט העליון. כדי להבטיח
את יציבות המחלקה הכלכלית ואת התמקצעות השופטים
בה, מוצע לקבוע כי תקופת כהונתם במחלקה תהיה ארבע
שנים וניתן להאריכה בתקופות נוספות. כן מוצע לאפשר
קביעת תקופת כהונה קצרה יותר בהתאם לצורכי בית
המשפט. ההסדר המוצע דומה לקבוע בסעיף 3 לחוק בתי
משפט לעניינים מינהליים.

לעניין זה יובהר, כי על פי המוצע יהיה מוסמך בית
המשפט המחוזי לדון באישומים על פי העבירות האמורות,
ואולם כל ההליכים הקודמים להגשת כתב האישום (דוגמת
הליכי חקירה ומעצר) יידונו לפני בית המשפט המוסמך
לפי הוראות הדין הקיים, ולא בהכרח לפני בית המשפט
המחוזי.

לעניין זה יובהר כי מכיוון שבפני המחלקה הכלכלית
יובאו גם עתירות מינהליות בעניינים כלכליים, הכוונה היא
כי שופטי המחלקה האמורה יוכשרו גם כשופטים מינהליים.

לסעיף 40א(ג) ו-(ד)

סעיף 40א(ג) המוצע קובע את היקף סמכותה של
המחלקה הכלכלית. סמכות זו חלה לגבי עניינים אלה:

⁹ ס"ח התש"ס, עמ' 190; התש"ס"ח, עמ' 874.

(1) עניין כלכלי כהגדרתו בסעיף 40(5), שבסמכות בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו, למעט לפי פרק ראשון א' בחלק התשיעי לחוק החברות, לפי סעיפים 350 ו-351 לחוק האמור בהליך פשרה או הסדר שמטרתו הבראת חברה, ולפי סעיף 362 לאותו חוק;

(2) עניין כלכלי-מינהלי; לעניין זה, "עניין כלכלי-מינהלי" – כל אחד מהעניינים המפורטים להלן:

(א) עתירה מינהלית או תובענה מינהלית כמפורט להלן, שבסמכות בית המשפט לעניינים מינהליים בתל-אביב-יפו;

(1) עתירה מינהלית לפי פרט 35 לתוספת הראשונה בחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, למעט החלטה של רשם החברות לפי חוק החברות הנוגעת לחברה לתועלת הציבור כהגדרתה בחוק האמור;

(2) תובענה מינהלית נגד רשות ניירות ערך, לפי פרט 2 לתוספת השלישית בחוק בתי משפט לעניינים מינהליים;

ד ב ר י ה ס ב ר

כשלעצמה, ובשלב זה מוצע שלא להכילם במסגרת העניינים שייחדו לסמכות המחלקה הכלכלית.

עוד מוצע לקבוע, בסעיף 40א(ג)(2) המוצע, כי גם עניינים כלכליים-מינהליים המוגשים מכוח כללי הסמכות המקומית לבית המשפט בתל-אביב-יפו, יידונו לפני המחלקה הכלכלית. לעניין זה מוצע להגדיר את המונח "עניין כלכלי-מינהלי".

בפסקת משנה (א)(1) להגדרה המוצעת, מוצע לכלול בגדר "עניין כלכלי-מינהלי", עתירה מינהלית לפי פרט 35 לתוספת לחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, כנוסחו המוצע בסעיף 6(2)(ג) להצעת החוק, שבסמכות בית המשפט לעניינים מינהליים בתל-אביב-יפו. על פי ההצעה, יכלול פרט 35 האמור כל החלטה של הרשות לפי חוק החברות, חוק ניירות ערך, חוק הסדרת העיסוק, למעט פרק ז' שבו (העוסק בענייני משמעת – שאינם בגדר סמכות של בית משפט לעניינים מינהליים), וחוק השקעות משותפות (ר' דברי הסבר לסעיף 6 המוצע). לעניין זה מוצע למעט מההגדרה "עניין כלכלי-מינהלי" כאמור את ההחלטות הנוגעות לחברות לתועלת הציבור מכוח הוראות חוק החברות. כך שבעניינים אלה ידון בית המשפט לעניינים מינהליים ולא שופטי המחלקה הכלכלית, זאת מהטעמים שפורטו לעיל.

כמו כן מוצע להבהיר, בסעיף 40א(ד) המוצע, כי המחלקה הכלכלית תדון בעתירה מינהלית כאמור כפי שדן בעתירה מסוג זה בית משפט לעניינים מינהליים (כלומר לפי הוראות חוק בתי משפט לעניינים מינהליים).

(1) עניין כלכלי כהגדרתו בסעיף 40(5) לחוק, כנוסחו בסעיף 1(2) להצעת החוק; (2) עניין כלכלי-מינהלי, כהגדרתו בסעיף המוצע; (3) עניין אחר שנקבע בחוק אחר כי המחלקה הכלכלית תדון בו.

ראשית, מוצע לקבוע, בסעיף 40א(ג)(1) המוצע, כי עניינים כלכליים המגיעים לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו יידונו במחלקה הכלכלית. משמע, אף שהסמכות לדון בנושאים כלכליים ממשיכה להיקבע לפי כללי הסמכות המקומית הרגילים, הרי שבמקרים שבהם יגיש התובע את תביעתו לפי כללים אלה, בבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו, הדיון בתביעה יתקיים לפני המחלקה הכלכלית.

לעניין זה מוצע להוציא שני עניינים מתחום ההגדרה "עניין כלכלי", כך שיידונו לפני שופטי בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו, ולא דווקא לפני שופטי המחלקה הכלכלית שבו:

1. הליכים הקשורים לחברות לתועלת הציבור. ההסדרה לגבי הליכים אלה דומה להסדרה לגבי הליכים הנוגעים לעמותות, אשר אינם מוגדרים בשלב זה, על פי הצעת החוק, כעניין כלכלי, מהטעם שבהסדרת עמותות מעורבות לא אחת סוגיות שאינן כלכליות גרידא. אי לכך, אין מקום ליחד את סמכות השיפוט בהליכים לגבי חברות לתועלת הציבור לשופטי המחלקה הכלכלית;

2. הליכי פשרה והסדר שמטרתם הבראת חברה ואשר הם חלק מדיני חדלות פירעון. דינים אלה מצריכים מומחיות

(ב) עניין אזרחי הכרוך בעניין כלכלי-מינהלי כאמור בפסקת משנה (א)2, אף אם סכום התביעה או שווי נושא התביעה של העניין האזרחי אינו עולה על הסכום כאמור בסעיף 51(א)2, ובלבד שהעניין האזרחי והעניין הכלכלי-מינהלי נובעים מאותן נסיבות ושחלקו של העניין הכלכלי-מינהלי הוא משמעותי; בפסקת משנה זו, "עניין אזרחי" – למעט תביעה אזרחית בענייני משפחה כהגדרתם בסעיף 1 לחוק בית המשפט לענייני משפחה, התשנ"ה-1995;

(3) עניין אחר שנקבע בחוק אחר כי המחלקה הכלכלית תדון בו, ובכפוף להוראות אותו חוק.

(ד) המחלקה הכלכלית תדון בעניין כלכלי-מינהלי כאמור בסעיף קטן (ג)2(א) לפי חוק בתי משפט לעניינים מינהליים.

תיקון סעיף 41

3. בסעיף 41 לחוק העיקרי, אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ד) על אף האמור בסעיף קטן (ב), לא תינתן רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי כמפורט להלן, ואולם אין באמור כדי לגרוע מזכותו על פי דין של בעל דין לערער על החלטה כאמור במסגרת ערעור על פסק הדין:

(1) החלטת בית המשפט לאשר תובענה ייצוגית לפי פרט 5 לתוספת השניה לחוק תובענות ייצוגיות או לאשר תביעה נגזרת לפי סעיף 198 לחוק החברות; ואולם בית המשפט יקיים, לבקשת בעל דין, דיון חוזר בהחלטה כאמור בהרכב של שלושה שופטים;

(2) החלטת בית המשפט בהרכב, כאמור בפסקה (1).

ד ב ר י ה ס ב ר

החוק (ראו דברי הסבר לסעיף האמור). יודגש, כי בהתאם לתקנה 30 לתקנות בתי משפט לעניינים מינהליים (סדרי דין), התשס"א-2000, אין לכרוך תובענה מינהלית (שנדונה על פי סדרי הדין האזרחיים) יחד עם עתירה מינהלית, זאת בשל הביקורת השיפוטית השונה המופעלת בכל אחד מסוגי ההליכים, וממילא נוכח השוני בסדרי הדין החלים.

עוד מוצע לקבוע, בסעיף 40(ג)3 המוצע, כי המחלקה הכלכלית תדון גם בכל עניין אחר שנקבע בחוק אחר כי המחלקה הכלכלית תדון בו. כך למשל ייכללו בגדר עניין כאמור עתירה או ערעור נגד החלטות הבורסה, לפי סעיף 47 לחוק ניירות ערך, כנוסחו בסעיף (4) להצעת החוק (דברי הסבר לסעיף (4)7 האמור).

סעיף 3 סעיף 41 לחוק בתי המשפט עניינו זכות ערעור לנוכח התמריץ המובנה לערער על החלטות

המאשרות תובענות ייצוגיות ותביעות נגזרות, והחשיבות הרבה בהגברת הוודאות וקבלת החלטה סופית בהליך משפטי במהירות, הנחוצה בעולם הכלכלי, מוצע לקבוע כי לא יתאפשר ערעור על החלטות לאשר תביעה נגזרת או תובענה ייצוגית בעילה הנובעת מזיקה לנייר ערך או

וכי הוראות החוק האמור יחולו על החלטתה (למשל לעניין ערעור ובקשת רשות ערעור).

בפסקת משנה (א)2 להגדרה המוצעת, מוצע לכלול בגדר "עניין כלכלי-מינהלי" גם תובענה מינהלית לאישור תובענה ייצוגית נגד רשות ניירות ערך בתביעה כאמור בסעיף (ב)2 לחוק תובענות ייצוגיות, שעילתה החלטה של הרשות ושהסעד המבוקש בה הוא פיצויים או השבה, לרבות השבת סכומים שגבתה הרשות כמס, כאגרה או כתשלום חובה אחר. לעניין זה יובהר כי כאשר תובענה מסוג זה תובא לפני בית משפט שאינו באזור תל-אביב-יפו, היא תידון לפני בית המשפט המחוזי בשבתו כבית משפט לעניינים מינהליים, לפי סעיף (ב)2 לחוק תובענות ייצוגיות ופרט 2 לתוספת השלישית בחוק בתי משפט לעניינים מינהליים.

בפסקת משנה (ב) להגדרה המוצעת, מוצע לקבוע כי עניין אזרחי הכרוך בעניין כלכלי-מינהלי שהוא תובענה מינהלית, ייחשב כ"עניין כלכלי-מינהלי", זאת בדומה למוצע בפסקת משנה (ה) להגדרה "עניין כלכלי" שבסעיף 40(5) לחוק, כנוסחו המוצע בסעיף (2) להצעת

- תיקון סעיף 51 4. בסעיף 51 לחוק העיקרי, אחרי סעיף קטן (א) יבוא:
- "(א1) על אף הוראות סעיף קטן (א), בית משפט שלום לא ידון בעניין כלכלי בהגדרתו בסעיף 40(5)."
- הוספת סעיף 78 5. אחרי סעיף 78 לחוק העיקרי יבוא:
- "סופיות החלטה 78א. על אף הוראות סעיפים 41(ב) ו-52(ב), לא תינתן רשות ערעור לגבי סמכות בעניין כלכלי ובעניין כלכלי-מינהלי בסעיף 40(ג2) או עניין אחר שבתחום סמכותה של המחלקה הכלכלית כאמור בסעיף 40(ג3); אין באמור כדי לגרוע מזכותו על פי דין של בעל דין לערער על החלטה כאמור במסגרת ערעור על פסק הדין."
- תיקון חוק בתי משפט לעניינים מינהליים 6. בחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000¹⁰ –
- (1) בסעיף 101(ב), בהגדרה "החלטה אחרת", בפסקה (א3) בסופה יבוא "למעט החלטה כאמור בסעיף 78 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984";
- (2) בתוספת הראשונה –
- (א) בפרט 21, פסקה (18) – תימחק;

ד ב ר י ה ס ב ר

האפשרות להגיש ערעורים על החלטות ביניים (סעיפים 41(ג) ו-52(ג) לחוק וצו בתי המשפט (סוגי החלטות שלא תינתן בהן רשות ערעור), התש"ס-ט-2009).

ביחס לערעורים על החלטות אחרות של המחלקה הכלכלית, יחול הדין הקבוע בסעיף 41(ב) לחוק שלפיו ניתן לערער על החלטות אלה ברשות. רשות כאמור תינתן, לפי אותו סעיף, רק במקרה שבו שוכנע בית המשפט כי דחיית הדיון בערעור על החלטה כאמור, לשלב הערעור על פסק הדין בכללותו, יהיה בה כדי להשפיע באופן ממשי על זכויות הצדדים או כי עלול להיגרם לצד להליך, נזק של ממש, או אם עלול להתנהל הליך מיותר או בדרך שגויה.

סעיף 6 מוצע לערוך את התיקונים הנדרשים בחוק בתי משפט לעניינים מינהליים.

לפסקה (1)

סעיף 12 לחוק בתי משפט לעניינים מינהליים עניינו בקשת רשות ערעור. בדומה לתיקון המוצע בסעיף 5 להצעת החוק, מוצע לתקן את סעיף 12 האמור ולקבוע כי לא יהיה ניתן להגיש בקשת רשות ערעור על החלטה של בית משפט לעניינים מינהליים בשאלה אם עניין מסוים שהובא לפניו הוא עניין כלכלי-מינהלי.

לפסקה (2)

מוצע לקבוע כי עתירה בעניין כלכלי-מינהלי תידון לפני בתי המשפט לעניינים מינהליים. לעניין זה יצוין כי בהתאם לתיקון המוצע בסעיף 2 להצעת החוק, כאשר עתירה בעניין כלכלי-מינהלי תוגש לבית המשפט לעניינים

ליחידה של קרן נאמנות, לפני בית המשפט העליון, אלא אם כן התקבלה החלטה על כך, לפי בקשת בעל דין, לפני הרכב מורחב של שלושה שופטים בבית המשפט המחוזי, שאף על החלטתו לא יהיה ניתן לערער בשלב הביניים. מובן, כי על החלטות ביניים יהיה ניתן לערער במסגרת הערעור על פסק הדין הסופי. כמו כן, החלטות שלא לאשר בקשות כאמור, יידונו – בהיותן פסק דין – בהתאם לדין הקיים, לפני בית המשפט העליון.

סעיף 4 סעיף 51 לחוק קובע את סמכותו של בית משפט השלום. לאור הרחבת סמכותו של בית המשפט המחוזי, כמוצע בתיקון לסעיף 40 לחוק, בסעיף 1 להצעת החוק, מוצע לתקן את סעיף 51 האמור, בהתאמה.

סעיף 5 מוצע לקבוע, כי לא תינתן רשות ערעור על החלטה של המחלקה הכלכלית או של בית משפט אחרי בשאלה אם עניין מסוים שהובא לפניו הוא עניין כלכלי או עניין כלכלי-מינהלי בהגדרתם המוצעת בהצעת החוק, או עניין אחר שבתחום סמכותה של המחלקה הכלכלית, כאמור בסעיף 40(ג3) לחוק, כנוסחו המוצע בסעיף 2 להצעת החוק. זאת כדי לקצר ולייעל את ההליכים בעניינים אלה. ברי כי ערעור בשאלת הסמכות יוכל להידון במסגרת ערעור על פסק הדין בכללותו. דין זהה קיים בכל הנוגע לערעורים על החלטות ביניים, לרבות בנושא סמכות, במסגרת הליכים פליליים. גם בהליכים מינהליים קיימת רשימה סגורה של החלטות ביניים שרק עליהן ניתן להגיש ערעור (ס' 12 לחוק בית המשפט לעניינים מינהליים). ואף בהליכים אזרחיים קיימת מגמה של צמצום

¹⁰ ס"ח התש"ס, עמ' 190; התש"ס-ט, עמ' 236.

(ב) בפרט 32, פסקה (3) – תימחק;

(ג) בסופה יבוא:

35. עניין כלכלי-מינהלי – החלטה של רשות לפי הוראות החוקים המפורטים להלן, למעט החלטה שחלות לגביה הוראות סעיף 64(א)(1) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982¹¹ –

(1) חוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968;

(2) חוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994;

(3) חוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995, למעט לפי פרק ז' לחוק האמור;

(4) חוק החברות, התשנ"ט-1999.

תיקון חוק
ניירות ערך

7. בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 –

(1) סעיף 14א – בטל;

(2) בסעיף 36ג(ב), המילה "המחוזי" – תימחק;

(3) בסעיף 38, בכל מקום, המילה "המחוזי" – תימחק;

ד ב ר י ה ס ב ר

השקעות, משווקי השקעות ומנהלי השקעות) ופסקה (3) בפרט 32 לתוספת האמורה (החלטה של רשות ניירות ערך לפי סעיף 5טו לחוק ניירות ערך בעניין הטלת עיצומים כספיים). החלטות אלה אינן נגרעות מסמכותו של בית המשפט לעניינים מינהליים, אלא יישארו בסמכותו מכוח פרט 35 המוצע, וימשיכו להידון לפניו.

7. ל**סעיף 7** מוצע לערוך את התיקונים הנדרשים בחוק ניירות ערך.

ל**פסקה (1)**

מוצע לבטל את סעיף 14א לחוק ניירות ערך, הקובע לאמור:

"**ערעור על החלטת הרשות**

14א. הרואה עצמו נפגע על ידי החלטת הרשות רשאי לערער עליה לבית המשפט המחוזי."

לאור הוספת פרט 35 לתוספת הראשונה לחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, המקנה את הסמכות לדון בעתירה על החלטת הרשות לבית המשפט לעניינים מינהליים, אין עוד צורך בסעיף 14א הקיים, ומוצע למחוקו. יצוין כי כבר כיום, היקף הביקורת על החלטות הרשות הוא כהיקף הביקורת השיפוטית שיש על החלטות של רשות שלטונית (כך נקבע למשל בע"ש ת"א 1196/01 קדם שלמה נ' רשות ניירות ערך (לא פורסם)), ועל כן אין בתיקון המוצע משום שינוי מהותי בהיקף זה.

ל**פסקאות (2), (3) ו-(6)**

לנוכח הקביעה הכללית בחוק בתי המשפט, המוצעת בסעיף 1 להצעת החוק, שלפיה כל עניין כלכלי יידון לפני

מינהליים בתל-אביב-יפו, היא תידון לפני המחלקה הכלכלית (אשר שופטיה יקבלו הכשרה בתחום המינהלי), בהתאם להוראות לפי חוק בתי משפט לעניינים מינהליים.

לצורך כך מוצע להוסיף את פרט 35 לתוספת הראשונה לחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, ולהגדיר לעניין זה "עניין כלכלי-מינהלי" כהחלטה של הרשות לפי הוראות חוק החברות, חוק ניירות ערך, חוק השקעות משותפות וחוק הייעוץ. לעניין זה מוצע להבהיר, למען הסר ספק ובהתאם לפסיקה בנושא זה, כי על החלטה שלא לפתוח בחקירה בחדש לביצוע עבירה לפי החוקים האמורים לא יהיה ניתן לעתור לבית המשפט לעניינים מינהליים (בג"צ 8071/01 יעקובוביץ נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד נו(1)121). השגה על החלטה כאמור תבצע בדרך הרגילה המותווית על ידי סעיף 64 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן – החסד"פ), על ידי הגשת ערר לפרקליט מחוז או לפרקליט אחר המנוי בסעיף 64(א)(1) לחסד"פ. בהקשר זה יובהר, כי אין בפרט 35 המוצע לתוספת הראשונה לחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, המאפשר לעתור לבית משפט לעניינים מינהליים על החלטה של הרשות, כדי לאפשר מסלול נוסף של תקיפת החלטות המתקבלות אגב ניהול החקירה (כמו החלטות בנושא חיפוש, מעצר, עיכוב וכו'), שלא בדרך המלך הקבועה לתקיפת החלטות מסוג זה. דרך התקיפה של החלטות אלה, הקבועה בחוק ניירות ערך או על דרך ההפניה לחסד"פ, תעמוד בעינה.

במקביל להוספת פרט 35 לתוספת הראשונה בחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, מוצע למחוק את פסקה (18) בפרט 21 לתוספת האמורה (החלטות של הרשות לפי פרק ב' וסעיף 48(ב) לחוק הייעוץ – לעניין רישוי יועצי

¹¹ ס"ח התשמ"ב, עמ' 43.

(א) במקום כותרת השוליים יבוא "ערעור ועתירה על החלטות הבורסה";

(ב) במקום סעיף קטן (א) יבוא:

(א) (1) הרואה עצמו נפגע על ידי החלטת הבורסה בשיפוט משמעת, רשאי לערער על כך למחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו, כמשמעותה בסעיף 40 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (בסעיף זה – המחלקה הכלכלית).

(2) הרואה את עצמו נפגע על ידי החלטת בורסה שלא לקבלו כחבר בה או להשעותו או לבטל חברותו, שאינה כאמור בפסקה (1), רשאי לעתור על כך למחלקה הכלכלית";

(ג) בסעיף קטן (ב), במקום "ואינה החלטה תוך כדי המסחר בבורסה, רשאי לערער עליה לבית המשפט המחוזי" יבוא "שאינה החלטה תוך כדי המסחר בבורסה ושאינה החלטה בעניין תקנון או הנחיות, רשאי לעתור על כך למחלקה הכלכלית", ובסופו יבוא "לעניין זה, "החלטה בעניין תקנון או הנחיות" – החלטה לפי סעיפים 46 ו-44 שעניינה קביעת תקנון הבורסה, הנחיות או הנחיות זמניות, לרבות החלטה על שינויים או ביטולם";

(ד) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

(ג) המחלקה הכלכלית תדון בעתירה לפי סעיפים קטנים (א)(2) ו-(ב) לפי חוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000";

(5) בסעיף 52(ו), במקום "התקבלה העתירה על דרישה לתשלום עיצום כספי לאחר ששולם" יבוא "החליט בית המשפט לקבל עתירה כאמור בסעיף קטן (ה) או ערעור שהוגש על החלטה בעתירה כאמור, לאחר ששולם העיצום הכספי";

ד ב ר י ה ס ב ר

עתירה נגד התקנת תקנון הבורסה וקביעת הנחיות לפי חוק ניירות ערך, שיידונו בבג"ץ. זאת בדומה לכל עתירה הנוגעת להתקנת תקנות או לאי-התקנתן, אשר לפי סעיף 5(1) לחוק בתי משפט לעניינים מינהליים אינה נידונה בבית משפט לעניינים מינהליים אלא בבג"ץ.

בשל תפקידה הציבורי של הבורסה מוצע כי תקיפת החלטותיה תהא בדרך של הגשת עתירה מינהלית. כמו כן מכיוון שמיקומה של הבורסה בתל אביב, הרי שממילא הסמכות המקומית לדון בעתירות מסוג זה תהא בבית המשפט בתל-אביב-יפו, ולכן מוצע לכלול עתירות מסוג זה במסגרת סמכותה של המחלקה הכלכלית בלא קשר לסמכות המקומית. לעניין זה מוצע לקבוע כי המחלקה הכלכלית תדון בעתירות כאמור בהתאם להוראות לפי חוק בתי המשפט לעניינים מינהליים.

עם זאת, בכל הנוגע להחלטת הבורסה בשיפוט משמעת, מוצע להותיר את הסמכות לדון בערעור בידו בית המשפט המחוזי, שכן אין המדובר בעניין מינהלי.

(5) לפסקה

סעיף 52(ו)(1) לחוק ניירות ערך קובע כי במקרה שבו מתקבלת עתירת מפר על דרישה לתשלום עיצום כספי, יושב לו העיצום הכספי ששולם בתוספת הפרשי הצמדה

בית המשפט המחוזי, אין צורך לאזכר את בית המשפט המחוזי באופן מפורט בחוק ניירות ערך, ולפיכך מוצע למחוק את אזכוריו בחוק האמור.

לפסקה (4)

סעיף 47 לחוק ניירות ערך קובע זכות ערעור על החלטות הבורסה וזה נוסחו:

"ערעור על החלטות הבורסה

47. (א) הרואה עצמו נפגע על ידי החלטת הבורסה שלא לקבלו כחבר בה או להשעותו או לבטל חברותו, או על-ידי החלטת הבורסה בשיפוט משמעת, רשאי לערער על כך לבית המשפט המחוזי.

(ב) הרואה עצמו נפגע על ידי החלטת הבורסה שאינה כאמור בסעיף קטן (א) ואינה החלטה תוך כדי המסחר בבורסה, רשאי לערער עליה לבית המשפט המחוזי; הודעה בדבר פתיחת הליך לפי סעיף קטן זה תומצא לרשות והרשות רשאית להתייצב באותו הליך ולהשמיע את דבריה."

במקביל לתיקון המוצע בסעיף 2 להצעת החוק, לעניין סמכויות המחלקה הכלכלית, מוצע לקבוע בסעיף 47 לחוק ניירות ערך כי הרואה עצמו נפגע מהחלטת הבורסה יהיה רשאי להגיש עתירה על כך למחלקה הכלכלית, למעט

(6) בסעיף 756, המילה "המחוזי" – תימחק.
8. בחוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994 –

- (1) בסעיף 1, ההגדרה "בית המשפט" – תימחק;
- (2) סעיפים 6(ג), 9(ב), 13(ב), 23(ד) ו-27(ג) – בטלים;
- (3) בסעיף 28, הסיפה החל במילים "מנהל הקרן רשאי" – תימחק;
- (4) סעיפים 29(ו), 34(ג), 35(ב), 48(ד) ו-72(ח) – בטלים;
- (5) בסעיף 73(ד), הסיפה החל במילים "על הוראת הרשות" – תימחק;
- (6) בסעיף 78(ז), הסיפה החל במילים "על הוראת הרשות" – תימחק;
- (7) סעיף 95 – בטל;
- (8) בסעיף 117 –

(א) במקום סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ג) אין בהגשת עתירה על דרישה לתשלום קנס אזרחי, כדי לעכב את תשלום הקנס האזרחי, אלא אם כן הסכים לכך יושב ראש הרשות או הורה בית המשפט אחרת";

(ב) בסעיף קטן (ד), במקום "התקבל הערעור" יבוא "החליט בית המשפט לקבל עתירה כאמור בסעיף קטן (ג) או ערעור שהוגש על החלטה בעתירה כאמור, לאחר ששולם קנס אזרחי";

(9) בסעיף 129, סעיף קטן (ג) – בטל.

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקאות (2) עד (7) ו-(9)

סעיף 95 לחוק השקעות משותפות קובע את נוהל הערעור לפני בית המשפט המחוזי. מוצע לבטל את הסעיף האמור וכן לבטל או לתקן את סעיפי החוק המקנים זכות ערעור והמפנים לסעיף האמור.

לעניין תקיפת החלטות הרשות לפי חוק השקעות משותפות – בעוד שטרם התיקון המוצע, מנה החוק האמור רשימה סגורה של בעלי זכות ערעור על החלטת הרשות וכן רשימה של החלטות שבשלהן ניתן להגיש ערעור, הרי שלאחר התיקון, הזכות לתקוף את החלטת הרשות בדרך של הגשת עתירה לבית משפט לעניינים מינהליים, לא תהיה מוגבלת לסוגים מסוימים של החלטות.

ואלא הוראות בחוק השקעות משותפות שמוצע לבטלן:

סעיף 6(ג):

"(ג) על החלטת הרשות לפי סעיף קטן (ב) רשאי מנהל הקרן לערער ויחולו הוראות סעיף 95."

סעיף 9(ב):

"(ב) על החלטת יושב ראש הרשות לפי סעיף קטן (א) רשאית החברה לערער ויחולו הוראות סעיף 95."

וריבית. מוצע להבהיר כי דין זה יחול גם במקרה שבו נדחתה עתירת המפר, אך התקבל ערעור שהגיש כנגד ההחלטה בעתירה.

להשלמת התמונה יצוין כי בתקופה הקרובה צפויות להתפרסם ברשומות שתי הצעות חוק ממשלתיות הקובעות, בין השאר, שינויים מהותיים בפרקים העוסקים בהטלת עיצום כספי בחוק ניירות ערך, בחוק הייעוץ ובחוק השקעות משותפות.

סעיף 8 מוצע לערוך את התיקונים הנדרשים בחוק השקעות משותפות.

לפסקה (1)

סעיף 1 לחוק השקעות משותפות מגדיר את "בית המשפט" כבית המשפט המחוזי בירושלים. מוצע למחוק הגדרה זו כך שהסמכות המקומית לדון בתביעה מכוח חוק השקעות משותפות תיקבע לפי כללי הסמכות המקומית הרגילים.

הסמכות העניינית לפי החוק המוצע תהא לבית המשפט המחוזי – כאשר המדובר ב"עניין כלכלי", ולבית המשפט לעניינים מינהליים (ובתל-אביב-יפו – למחלקה הכלכלית), כאשר המדובר ב"עניין כלכלי-מינהלי".

9. בחוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995, בסעיף 38א –
- (1) במקום כותרת השוליים יבוא "עיכוב תשלום העיצום הכספי והחזרתו";
 - (2) סעיף קטן (א) – בטל;
 - (3) בסעיף קטן (ב), במקום "אין בהגשת הערעור" יבוא "אין בהגשת עתירה על דרישה לתשלום קנס אזרחי";
 - (4) בסעיף קטן (ג), במקום "התקבל הערעור" יבוא "החליט בית המשפט לקבל עתירה כאמור בסעיף קטן (ב) או ערעור שהוגש על החלטה בעתירה כאמור, לאחר ששולם קנס אזרחי".

ד ב ר י ה ס ב ר

- סעיף 13(ב):
- "(ב) על החלטת יושב ראש הרשות לפי סעיף קטן (א) ועל החלטת ועדת הרשימות לפי סעיף קטן (א1) רשאית החברה לערער ויחולו הוראות סעיף 95."
- סעיף 23: זכות ערעור
- "23. על החלטה לפי סעיפים 23(ב) ו-23(ג), 23(א) ו-23(א) עד (ג) ו-23(ג), ניתן לערער, ויחולו הוראות סעיף 95."
- סעיף 25(ד):
- "(ד) על החלטות הרשות לפי סעיף קטן (ג) רשאי המבקש לערער ויחולו הוראות סעיף 95."
- סעיף 27(ג):
- "(ג) על הוראות הרשות לפי סעיף זה רשאי מנהל הקרן לערער ויחולו הוראות סעיף 95."
- סעיף 29(1):
- "(1) על החלטות הרשות לפי סעיף קטן (ב) רשאי מבקש ההיתר לערער ויחולו הוראות סעיף 95."
- סעיף 34(ג):
- "(ג) על הוראה לפי סעיף קטן (ב) רשאי מנהל הקרן לערער ויחולו הוראות סעיף 95."
- סעיף 35(ב):
- "(ב) על הוראות הרשות ועל החלטותיה לפי סעיפים 25, 25א ו-25ב לחוק ניירות ערך רשאי מנהל הקרן לערער ויחולו הוראות סעיף 95."
- סעיף 48(ד):
- "(ד) על החלטות יושב ראש הרשות לפי סעיף זה רשאי מנהל הקרן לערער ויחולו הוראות סעיף 95."
- סעיף 72(ח):
- "(ח) על הוראה לפי סעיף זה, רשאים מנהל קרן או נאמן לערער ויחולו הוראות סעיף 95."
- סעיף 95: נוהל ערעור
- "(א) ערעור שניתן להגיש לפי חוק זה על החלטה או הוראה, יוגש לבית המשפט בתוך שלושים ימים מיום שהודע עליה למערער.
- (ב) הערעור יידון לפני שופט יחיד והוא רשאי למנות לו יועץ מתוך רשימת יועצים שקבע שר המשפטים בהתייעצות עם שר האוצר; היועץ יסייע לשופט בבירור הערעור בשעת שמיעתו, אך לא יטול חלק במתן פסק הדין.
- (ג) ביצוע הוראה שעליה הוגש ערעור לפי סעיפים 72(ח), 73(ד), 78(ז), ו-129(ג) יידחה, אלא אם כן קבע בית המשפט אחרת; ביצוע החלטה או הוראה אחרת שהוגש עליה ערעור לא יידחה אלא אם כן קבע בית המשפט אחרת.
- (ד) החלטת בית המשפט בערעור והחלטת ביניים יהיו ניתנים לערעור לפני בית המשפט העליון אם ניתנה רשות לכך מאת נשיא בית המשפט העליון או שופט אחר של בית המשפט העליון שנשיאו קבע לכך.
- (ה) שר המשפטים רשאי לקבוע בתקנות סדרי דין לערעורים."
- סעיף 129(ג):
- "(ג) על הוראות שניתנו לפי סעיף זה רשאי מנהל הקרן לערער ויחולו הוראות סעיף 95."
- לפסקה 8)
- מוצע להתאים את הוראות סעיף 117 לחוק השקעות משותפות, העוסק בערעור על החלטה לתשלום קנס אזרחי, להסדר המוצע, ולפיו תקיפת החלטה זו תהא על דרך הגשת עתירה מינהלית, לפי פרט 35 לתוספת הראשונה לחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, כנוסחו המוצע בסעיף 6 להצעת החוק.
- סעיף 9 38א יבוא לחוק הייעוץ, עוסק בערעור על החלטה לתשלום קנס אזרחי. מוצע להתאים את הוראות סעיף זה להסדר החדש המוצע, ולפיו תקיפת החלטה זו תהא על דרך הגשת עתירה מינהלית, לפי פרט 35 בתוספת הראשונה לחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, כנוסחו המוצע בסעיף 6 להצעת החוק.
- וזה נוסחו של סעיף 38א(א) שמוצע לבטלו:
- "(א) על דרישה לתשלום קנס אזרחי ניתן לערער לפני בית משפט מחוזי בתוך שלושים ימים מיום שנמסרה הדרישה."

- (1) בסעיף 1, ההגדרה "בית משפט" – תימחק;
 (2) סימן ג' לפרק שלישי בחלק שני – בטל;
 (3) בסעיף 198, סעיף קטן (ג) – בטל.

תחילה

11. תחילתו של חוק זה 30 ימים מיום פרסומו.

12. עניין כלכלי כהגדרתו בסעיף 40(5) לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף 1(2) לחוק זה, ועניין כלכלי-מינהלי כהגדרתו בסעיף 4א(ג)2 לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף 2 לחוק זה, שהיו תלויים ועומדים בבית משפט ערב תחילתו של חוק זה, יידונו בהתאם להוראות חוק זה, ובלבד שטרם החל הדיון בהם.

ד ב ר י ה ס ב ר

לעניינים מינהליים, כנוסחו המוצע בסעיף 6 להצעת החוק.

לפסקה (3)

סעיף 198 לחוק החברות עניינו "אישור תביעה נגזרת". סעיף קטן (ג) של הסעיף האמור קובע לאמור:

"(ג) בסימן זה, "בית המשפט" – בית המשפט שלו הסמכות לדון בתובענה."

מכוח הסעיף האמור בקשות לאישור תביעה נגזרת, נדונות כיום בבית המשפט שלו הסמכות לדון בתביעה גופה. על פי המוצע בסעיף 1 להצעת החוק, תביעה נגזרת ואישור תביעה כתביעה נגזרת יידונו לפני בית המשפט המחוזי, בהיותם "עניין כלכלי", ועל כן מוצע למחוק את סעיף קטן (ג) האמור.

סעיף 11 מוצע לקבוע כי תחילתו של החוק המוצע תהיה בתום 30 ימים מיום פרסומו, זאת כדי לאפשר השלמת ההיערכות להקמת המחלקה הכלכלית.

סעיף 12 מוצע לקבוע כי עניינים כלכליים אשר בית המשפט החל לדון בהם טרם תחילתו של החוק המוצע, ימשיכו להיות נידונים לפני אותו בית משפט, זאת כדי למנוע את הצורך בלימוד מחדש של כל פרטי העניין על ידי המותב החדש שאליו יועבר הדיון. ואולם במקרים שבהם טרם התחיל בית המשפט לדון בעניין שהוגש לפניו, יועבר הדיון לבית המשפט המוסמך לדון בו לפי הוראות החוק המוצע ובהתאם לסדרי הדיון הקבועים בו.

סעיף 10 מוצע להתאים את הוראות חוק החברות להוראות המוצעות בהצעת חוק זו, כך שכל הדיונים המשפטיים בעילות הנובעות מחוק החברות יידונו לפני בית המשפט המחוזי, מלבד אותם עניינים אשר פורטו לעיל – הרמת מסך וערעור על החלטת רשם בעניין עיצום כספי – שלגביהם נותרה הסמכות הקיימת כיום.

לפסקה (1)

מוצע למחוק את ההגדרה למונח "בית משפט" שבסעיף 1 לחוק החברות, ולפיה בית המשפט בחוק האמור הוא בית משפט מחוזי, שכן קביעה זו עולה מהוראת התיקון המוצע לחוק בתי המשפט, בסעיף 1 להצעת החוק.

לפסקה (2)

סימן ג' לפרק השלישי בחלק השני לחוק החברות קובע לאמור:

"סימן ג': ערעור

45. ערעור

"(א) הרואה עצמו נפגע מהחלטת הרשם, רשאי לערער על החלטת הרשם לפני בית המשפט.

(ב) השר רשאי לקבוע תקנות לעניין סדרי הדיון בערעור"

מוצע לבטל את סימן ג' האמור, שכן על פי התיקון המוצע, תקיפת החלטות הרשם תהיה בדרך של עתירה מינהלית לפי פרט 35 לתוספת הראשונה בתי משפט

